

Okoljsko poročilo za leto 2016

Okoljska izjava EMAS

Ljubljana, april 2017

Mestna občina
Ljubljana

Organizacija Združenih
narodov za izobraževanje,
znanost in kulturo

**LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...**

• Unescovo
• kreativno mesto
• od 2015

Kazalo

1. Nagovor vodje	3
2. Kdo smo	4
3. Okoljska politika in obvladovanje procesov	6
4. Obvladovanje pobud in vprašanj	7
5. Okoljski vidiki	8
Posredni	8
Priprava strateških dokumentov in drugih aktov	8
Ozelenitev degradiranih površin v lasti MOL	9
Aktivnosti na zemljiščih v lasti MOL	10
Naravovarstveni ukrepi	11
Razvoj podeželja	11
EU projekti in mednarodno sodelovanje	12
Spremljanje stanja okolja	13
Projekti izobraževanja, informiranja in ozaveščanja	22
Prepoznavanje in podpiranje dobrih praks	23
Neposredni	24
Ogrevanje prostorov	24
Elektrika	24
Pitna voda	25
Odpadna voda	25
Poraba papirja	25
Izdaja publikacij	26
Službene poti	26
Ravnanje z odpadki	27
Ravnanje z okoljem pri organizaciji dogodkov in izobraževanj	28
6. Preverjanje delovanja sistema	29
7. Reference	30

1.

Nagovor vodje OVO

Nataša Jazbinsšek Seršen

Ljubljana bo ostala zelena in zdrava tudi za prihodnje generacije

Leto 2016 je bilo za nas posebno leto. Leto, ki nas je zaznamovalo in katerega bomo še dolgo nosili v srcih zaradi prestižnega naziva Ljubljana – zelena prestolnica Evrope. Naše aktivnosti so bile v tem letu tesno povezane z obeležitvenim nazivom.

Pobuda Evropske komisije je nastala s ciljem nagraditi prizadevanja na lokalnem nivoju za izboljšanje okolja, gospodarstva in kakovosti življenja v mestih. Kar je danes nuja in ne le želja. Jasno je, da je premik k trajnostnemu življenju edina možna pot.

Tega se vseskozi zavedamo, zato si na vseh področjih delovanja prizadevamo zagotavljati visoko kakovost življenja naših meščank in meščanov v urejenem in zdravem okolju. Preteklo obdobje je bilo za nas čas učenja, prilagajanja, pridobivanja zelo pomembnih izkušenj, intenzivnega sodelovanja in izjemnega delovnega elana. Rezultati dela se kažejo na vsakem koraku, varstvo okolja je vpeto v vse dejavnosti, v vse projekte. Okolje je postalo izjemno pomembno, ozavestilo se je v ljudeh kot vrednota, ki jo moramo skrbno čuvati. Rezultati dela pa nas že usmerjajo k novim, še bolj visokim ciljem.

Logično je, da smo zato tudi naše delovanje prilagodili zahtevam okoljskih standardov, s čimer izkazujemo učinkovito ravnanje z okoljem, odprt dialog in korektno posredovanje informacij javnosti o izpolnjevanju veljavnih zakonskih zahtev v zvezi z okoljem ter o okoljski uspešnosti.

Ker smo med prvimi v javni upravi, registrirani v sistem EMAS, smo prejeli tudi posebno priznanje okoljskega komisarja Karmena Vella, za oranje ledine na tem področju.

Ponosna sem, da skupaj s sodelavci hodimo to pot in jo soustvarjamo. Zavezujemo se, da bo naše poslanstvo tudi v prihodnje delati v dobro mestu in njegovim prebivalcem, v skrbi ohraniti okolje čisto in zdravo in biti solidaren s prihodnjimi generacijami.

2.

Kdo smo

Oddelek za varstvo okolja MU MOL

Zarnikova 3

1000 Ljubljana

Vodja oddelka: Nataša Jazbinšek Seršen

Število zaposlenih: 15

Odgovorna za informacije v Okoljskem poročilu: mag. Zala Strojini Božič

Šifra dejavnosti (velja za mestno upravo v celoti): 84.110 - Splošna dejavnost javne uprave

Kontakt:

E: varstvo.okolja@ljubljana.si

T: +386 (0)1 306 43 00

F: +386 (0)1 306 14 65

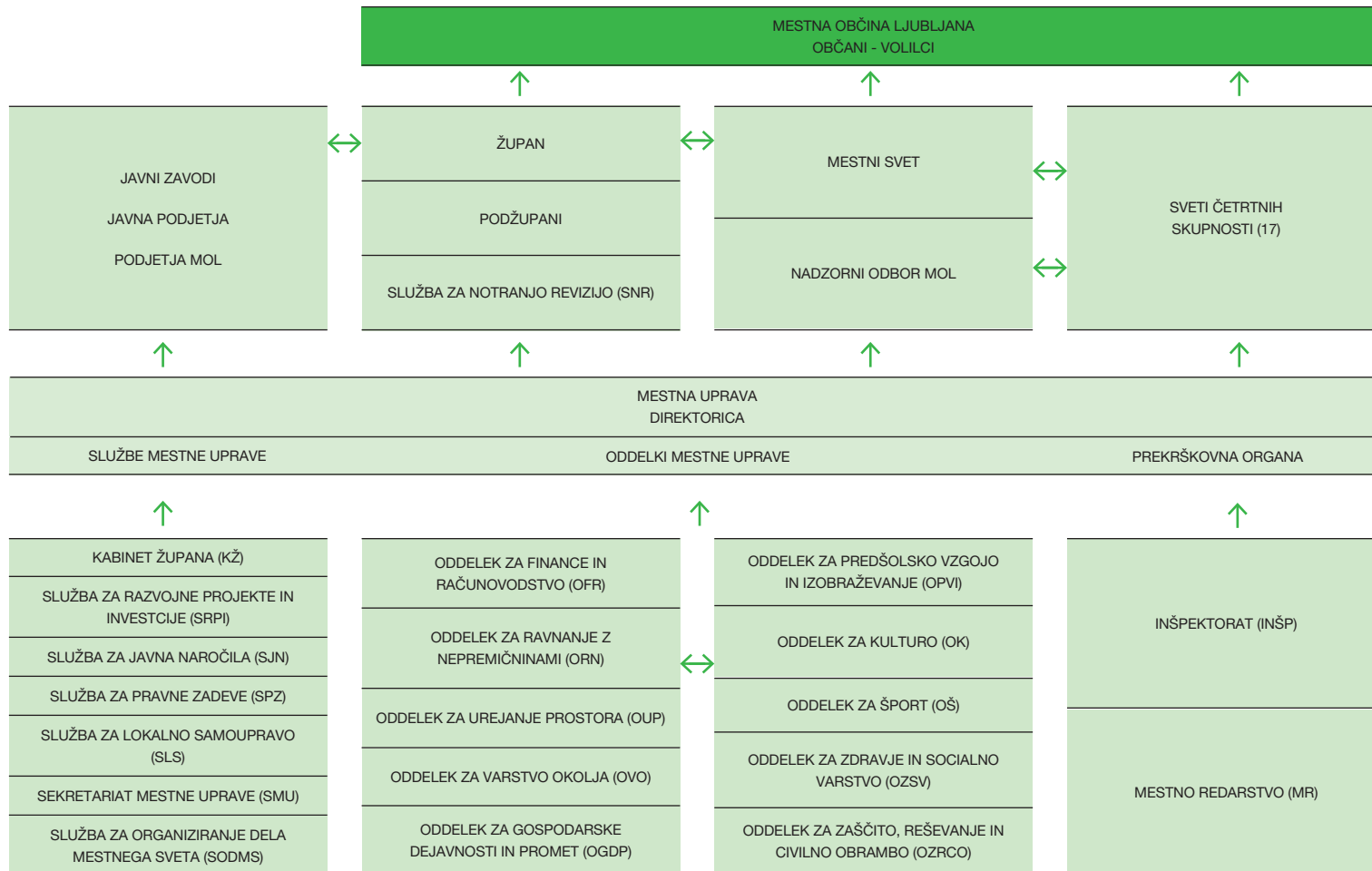
Oddelek za varstvo okolja je organizacijsko del Mestne uprave Mestne občine Ljubljana in deluje skladno z Odlokom o organizaciji in delovnem področju Mestne uprave Mestne občine Ljubljana (Ur. l. RS, št. 51/07, 57/08, 89/09, 89/11, 10/13, 21/14, 24/15 in 84/15):

- opravlja naloge v zvezi z zagotavljanjem varstva okolja, ohranjanja narave in razvoja podeželja,
- pripravlja ukrepe, smernice in priporočila s področij varstva okolja, ohranjanja narave in razvoja podeželja,
- predlaga sanacijske programe ter zagotavlja njihovo izvedbo in nadzor,

- zagotavlja podrobnejši ali posebni monitoring stanja okolja in narave in vodi informacijski sistem varstva okolja in narave,
- pripravlja študije ranljivosti in ocene ogroženosti ter poročila o stanju okolja in narave,
- presoja vplive planov in nameravanih posegov v okolje,
- zagotavlja ozaveščanje, informiranje in izobraževanje javnosti v zvezi z varstvom okolja, ohranjanjem narave in razvojem podeželja,
- zagotavlja upravljanje zavarovanih naravnih vrednot lokalnega pomena,
- upravlja območja vrtičkov, na katerih MOL odda v zakup posamezne vrtičke, in območja, namenjena za vrtičke, ki jih MOL neurejene odda v zakup.

Naše delovanje je skladno z zakonskimi zahtevami, posebnih okoljskih dovoljenj za svoje delovanje ne potrebujemo.

ORGANIGRAM MOL

3. Okoljska politika in obvladovanje procesov

V svoji okoljski politiki smo se zavezali k:

- aktivnemu uresničevanju načel Zelene prestolnice Evrope, tudi ko ne bomo več uradni nosilci naziva,
- aktivnemu sodelovanju pri vzpostavitvi sistema trajnostne mobilnosti,
- aktivnemu sodelovanju pri izvajanju ukrepov blaženja in prilagajanja na podnebne spremembe,
- aktivnemu sodelovanju pri zagotavljanju varne dolgoročne oskrbe z naravno pitno vodo,
- aktivnemu sodelovanju pri varovanju narave,
- prizadevanju zagotoviti kakovostne dobrine kmetijstva in gozdarstva,
- prizadevanju, da se uvedejo indikatorji kakovosti delovanja mestne uprave in
- nenehnemu zagotavljanju izobraževanja, usposabljanja in ozaveščanja.

Naloge izvajamo v skladu s poslovníkom ravnanja z okoljem in redno pregledujemo svoje okoljske vidike. Za vsako leto pripravimo seznam nalog, ki se najprej obravnavajo in potrdijo znotraj MU MOL in nato še na pristojnih odborih Mestnega sveta in sejah Mestnega sveta. Izvajanje nalog spremljamo na kolegijih OVO in ORP OVO, vsako leto pripravimo tudi polletno poročilo o realizaciji, zaključni račun MOL za tekoče leto in poročilo o delu OVO za tekoče leto. Rezultati dela vplivajo na izvajanje procesov in okoljske vidike OVO. Javnost seznanjamo s svojim delom in okoljskimi vidiki v letni okoljski izjavi. Pobude javnosti pa upoštevamo tudi pri pripravi in uskladitvi letnega seznama nalog.

V letu 2016 smo prejeli 1 pritožbo in 7 pohval v zvezi z našim delovanjem.

Strateški dokumenti za delovanje:

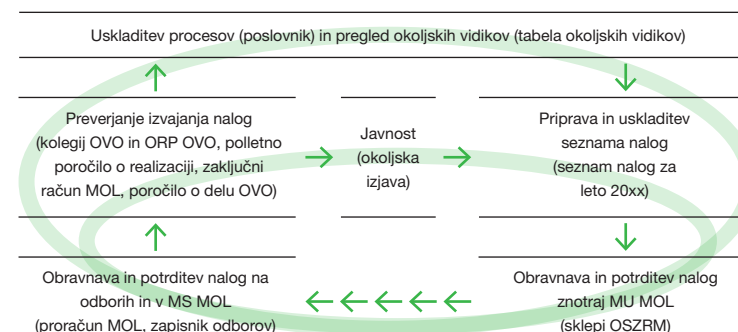
[Vizija Ljubljane 2025](#)

[Trajnostna urbana strategija Mestne občine Ljubljana 2014-2020](#)

[Program varstva okolja za MOL](#)

[Poročilo o stanju okolja](#)

[Strategija razvoja podeželja za Mestno občino Ljubljana 2014-2020](#)

4. Obvladovanje pobud in vprašanj

Pri izvajanju procesov sodelujemo z najširšo paletto deležnikov. Poleg sodelavcev v mestni upravi, javnih podjetjih in javnih zavodih obravnavamo pobude prebivalcev naše občine, državnih organov in institucij, drugih občin ter NVO in neprofitnih organizacij.

Zainteresirane stranke se na nas obračajo neposredno z dopisi, e-pošto ali telefonskimi klici. Zelo priljubljen je tudi portal [Pobude meščanov](#). Z novinarji komuniciramo preko Odseka za odnose z javnostmi MOL.

Področja pobud prejetih preko portala Pobude meščanov, Odseka za odnose z javnostmi MOL in tajništva OVO	št. pobud od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016
Zrak	18
Smrad	1
Energetika, Eko sklad	10
Trajnostna mobilnost	14
Vode	18
Tla	6
Odpadki (nelegalna odlagališča, azbest, gradbeni odpadki)	22
Narava in zelene površine	34
Invazivne tujerodne vrste	18
Hrup	22
Razvoj podeželja, kmetijstvo, Čebelja pot, gnojila, pesticidi	25
Gozd	2
Vrtički	49
Neionizirajoča sevanja	2
Degradirana območja, investicije	3
Varstvo okolja (Zelena prestolnica Evrope, zelena gospodarska rast, okoljski sklad)	23
Drugo (zaposlovanje, sponzoriranje)	3
Skupaj prejetih pobud:	270

5. Okoljski vidiki

Naši okoljski vidiki so neposredni in posredni. Prevladujejo posredni okoljski vidiki. Strateški cilj Oddelka za varstvo okolja je zagotavljanje trajnostne rasti in nenehno zviševanje kakovosti bivanja v MOL.

5.1 Posredni

5.1.1 Priprava strateških dokumentov in drugih aktov

V letu 2016 smo pripravili spremembo odloka o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib z namenom določiti način upravljanja krajinskega parka. Kot najprimernejši način je bil izbran način podelitve koncesije, zato smo pripravili še Odlok o koncesiji za upravljanje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib. Za koncesionarja je bilo določeno podjetje Snaga d.o.o. V letu 2016 smo lastnikom zemljišč v krajinskem parku izdali 2.170 ugotovitvenih odločb.

Ljubljana se občasno še vedno sooča s prekomerno onesnaženim zrakom. Presežene mejne vrednosti delcev PM_{10} beležimo v času zimske kurilne sezone. Odlok o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 24/14) je bil sprejet s ciljem zmanjšanja preseženih vrednosti z delci PM_{10} v dovoljene okvire. V sodelovanju z Ministrstvom za okolje in prostor smo na podlagi 6. člena Odloka o načrtu pripravili podrobnejši program ukrepov za obdobje 2014-2016. V javni obravnavi je tudi novelacija odloka za obdobje 2017-2020, ki bo predvidoma postal veljaven v prvi polovici leta 2017.

Okoljski cilj 2017: Sodelovati pri pripravi in izvajanju novega Odloka o načrtu za kakovost zraka in ga posredovati v soglasje Mestne-

mu svetu MOL ter sodelovati pri pripravi in izvajanju izvedbenega načrta Trajnostne urbane strategije MOL.

Leto	Strateški dokumenti	Št. drugih dok.
2014	<ul style="list-style-type: none">• Program varstva okolja za MOL 2014-2020• Poročilo o stanju okolja• Odlok o načrtu za kakovost zraka na območju MOL (Ur. l. RS, št. 24/14)	0
2015	<ul style="list-style-type: none">• Strategija razvoja podeželja MOL 2014-2020• Odlok o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (Ur. l. RS, št. 78/15)• Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o razglasitvi gozdov s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 48/15)• Pravilnik o ukrepih za razvoj podeželja v MOL za obdobje 2014-2020• Podrobnejši program ukrepov Odloka o načrtu za kakovost zraka na območju MOL	Poročilo o realizaciji PVO 2014-2020
2016	<ul style="list-style-type: none">• Odlok o spremembah Odloka o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (Ur. l. RS, št. 41/16)• Odlok o koncesiji za upravljanje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (Ur. l. RS, št. 1/17)	2.170 ugotovitvenih odločb

Vir: Letna poročila o delu Oddelka za varstvo okolja MU MOL.

5.1.2 Ozelenitev degradiranih površin v lasti MOL

V letu 2016 smo zaključili projekt park Rakova jelša, ki smo ga začeli vzpostavljati v letu 2014. Če je bil programski sklop prve faze parka namenjen prostočasnim aktivnostim in prostorom za piknike, je glavno vodilo druge faze projekta samooskrba. Možnost urejenega urbanega samooskrbnega kmetijstva/vrtičkov v neposredni bližini mestnega središča pomeni za mesto reinterpretacijo uporabe barjanskega prostora na pragu mesta. Izvedba je obsegala tri sklope: parkovni del, ki služi tudi kot vstopna točka v Krajinski park Ljubljansko barje, vrtičke in javni sadovnjak.

V letu 2016 smo pripravili načrt in pričeli z deli za revitalizacijo območja ob Vojkovi cesti, kjer so danes v naravi zaraščeni travniki in neurejeni vrtički. Ker se območje nahaja tik ob velikem bivalnem naselju BS3, smo se odločili za prenovo, ki vključuje ureditev vrtičkarskega območja.

V letu 2015 smo pripravili idejno zasnovo projekta za celovito ureditev parka Muste, leta 2016 pa izvedbene projekte (projekt za izvedbo) za ureditev na levi strani Ljubljanice (Nove Fužine), kjer načrtujemo ureditev družinskega parka z igrali, ki bodo primerna tudi za gibalno ovirane otroke in starejše. Park na severni strani zaključujemo z ureditvijo še enega (že četrtega) urbanega sadovnjaka v Ljubljani. Ureditev zajema ob Poti na Fužine tudi novo vzdolžno parkirišče za potrebe invalidov.

Okoljski cilj 2017: Ozeleniti vsaj 7 ha degradiranih površin.

Površina ozelenjenih degradiranih površin

leto	2014	2015	2016
ha	5,1	0,9	8

Vir: Letna poročila o delu Oddelka za varstvo okolja MU MOL.

5.1.3 Aktivnosti na zemljiščih v lasti MOL

Z zemljišč v lasti MOL odstranjujemo nelegalno odložene gradbene odpadke, odpadke, ki vsebujejo azbest, zdravju škodljivo ambrozijo in orjaški dežen.

Redno vzdržujemo ribnik v parku Tivoli in ekoremediacijski objekt na Glinščici ter poljske prometnice.

Z letom 2016 smo od Oddelka za ravnanje z nepremičninami prevzeli upravljanje z mestnimi vrtički. V letu 2016 smo na območju Rakove jelše vzpostavili 320 novih vrtičkov.

V letu 2015 smo vzpostavili prvi mestni javni sadovnjak, ki pa je bil po večkratnem vandalizmu resno poškodovan decembra 2016, vendar se bo sčasoma zarasel. Nova javna sadovnjaka smo vzpostavili tudi na Rakovi Jelši in v Savskem naselju.

Okoljski cilj 2017: Izpolnitev zakonskih obveznosti na zemljiščih v lasti MOL in izvedba sanacije ob izrednih dogodkih.

	2014	2015	2016
količina odstranjenih nelegalno odloženih gradbenih odpadkov (t)	453	320	591
količina odstranjenih nelegalno odloženih odpadkov, ki vsebujejo azbest (t)	23	24	10
število novo zasajenih dreves	100	1266	389
izvedba vzdrževalnih del na poljskih prometnicah (km)	4,9	22	21
izvedba sanacije ob izrednih dogodkih	odstranjevanje poškodovanega drevja v gozdu s posebnim namenom in Jesenkove poti (žled), namestitvev drenaž in kanalet v parku Vodnikova, parku Habjanov bajer in JZ delu parka Tivoli (izredne padavine oktobra)	pogozdovanje – 3.975 dreves (žled 2014), sanacija Jesenkove poti (žled 2014, požar), izlov rib iz ribnika Tivoli in prečrpavanje vode (visoke temperature poleti)	vandalizem v javnem sadovnjaku na Grbi (27. 8., 27. 11. in 24.-26. 12.)

Vir: Letna poročila o delu Oddelka za varstvo okolja MU MOL.

5.1.4 Naravovarstveni ukrepi

Vsako leto izvedemo številne ukrepe za ohranjanje, vzpostavitev ali izboljšanje habitatov ogroženih živalskih in rastlinskih vrst.

Med redne naloge uvrščamo varstvo dvoživk na Večni poti in ohranitev puščavnika (*Osmoderma eremita*) v parku Tivoli. Z zavarovanih območij odstranjujemo invazivne tujerodne rastline in pripravljamo strokovne podlage za zavarovanje.

Vsako leto tudi sofinanciramo projekte NVO in neprofitnih organizacij na temo ohranjanja, vzpostavitve ali izboljšanja habitatov ogroženih živalskih in rastlinskih vrst (Rdeči seznam). Aktivni smo tudi na področju izobraževanja in ozaveščanja o varstvu narave.

Okoljski cilj 2017: Izvesti vsaj 10 naravovarstvenih ukrepov.

	2014	2015	2016
število izvedenih ukrepov	16	11	11
število izobraževalnih aktivnosti - varstvo narave	79	57	72
število odkupljenih parcel na zavarovanih območjih	0	0	2

Vir: Letna poročila o delu Oddelka za varstvo okolja MU MOL in Poročilo o Realizaciji programa varstva okolja za MOL 2014-2020 za obdobje 1. 9. 2015 do 31. 12. 2016.

5.1.5 Razvoj podeželja

Na področju primarne proizvodnje spodbujamo razvoj okolju prijaznega kmetovanja. Kmetijskim gospodarstvom omogočamo pridobitev finančnih podpor v obliki državnih pomoči za naložbe v opredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno proizvodnjo za investicije v rastlinsko in živinorejsko proizvodnjo, s čimer zvišujemo samooskrbno sposobnost MOL. Podpore lahko pridobijo le kmetijska gospodarstva z integriranim in ekološkim načinom kmetovanja, v živinoreji s prosto rejo živali.

Agrarne operacije z zmanjšanjem števila parcel, oblikovanjem pravih parcel in primerno potno mrežo za dostop do kmetijskih zemljišč, omogočajo učinkovitejšo izrabo proizvodnih dejavnikov ter izboljšujejo posestno strukturo kmetijskih zemljišč. V letu 2015 je bila uspešno zaključena komasacija Zadobrova, s katero so se pomembno zmanjšale pravilne poti (62,65 %).

Okoljski cilji 2017: Omogočiti pridobitev finančne podpore za naložbe v rastlinsko in živinorejsko proizvodnjo 6 kmetijskim gospodarstvom. Začeti postopek komasacije kmetijskih zemljišč na območju Kašlja na površini 16 ha.

	2014	2015	2016
število danih podpor za naložbe v kmetijska gospodarstva	8	2	4
število agrarnih operacij	1	1	0
površina na kateri se izvajajo agrarne operacije (ha)	187	187	0

Vir: Letna poročila o delu Oddelka za varstvo okolja MU MOL

5.1.6 EU projekti in mednarodno sodelovanje

Z vztrajnim sledenjem ambicioznim ciljem na področju trajnostnega razvoja in izboljševanja stanja okolja je MOL pridobila naziv Zelena prestolnica Evrope 2016. Pred Mestno hišo smo v začetku leta 2016 vzpostavili info točko »Točka.Zate.«, kjer se je čez celo leto izvajal pester program aktivnosti. Vsak mesec je bil posvečen drugi temi. Program aktivnosti smo pripravili v sodelovanju z različnimi deležniki: javnimi podjetji in zavodi, državnimi institucijami, NVO in posamezniki. Z različnimi aktivnostmi smo želeli še bolj komunikacijsko podpreti projekte, ki so se izvajali za doseg višje kakovosti življenja meščank in meščanov. Na OVO smo koordinirali aktivnosti meseca februarja – lokalna samooskrba, julija – biološka raznovrstnost in čebele ter oktobra – les. Vodili pa smo tudi vsa javna naročila v zvezi z operativnim izvajanjem naziva. Vodja OVO je Vodja ekipe Ljubljane – Zelene prestolnice Evrope 2016.

V letu 2016 smo aktivno sodelovali pri izvedbi Okoljskega foruma EUROCIITIES, ki se ga je udeležilo približno 115 evropskih strokovnjakov s področja voda, odpadkov, energetske učinkovitosti, klimatskih sprememb, biodiverzitete, zelenih površin in kakovosti zraka. Soorganizirali pa smo tudi 19. letno konferenco Evropskega foruma za urbano gozdarstvo, ki združuje oblikovalce politik, managerje in znanstvenike, ki so aktivni v urbanem gozdarstvu in se ukvarjajo z urbano ozelenitvijo in zeleno infrastrukturo. Na letnih konferencah razpravljajo o novostih razvoja ter izmenjujejo izkušnje in primere dobrih praks. Forum se je udeležilo več kot 80 znanstvenikov, raziskovalcev in strokovnjakov s celega sveta.

Zelo aktivni smo bili tudi v regionalni mreži CIVINET Slovenija – Hrvaška – JV Evropa, ki je bila na pobudo MOL ustanovljena v Ljubljani aprila 2013 kot mreža CIVINET Slovenija – Hrvaška. V letu 2016 se je število članov mreže povečalo iz 70 na 111, kar je ne le po številu članov, temveč tudi po obsegu aktivnosti, daleč največ med vsemi enajstimi CIVINET mrežami. Zato je bil le predstavnik mreže CIVINET Slovenija – Hrvaška – Jugovzhodna Evropa udeležen v pogovorih na sedežu Evropske komisije o naslednji finančni perspektivi za mreže CIVINET v obdobju 2016 - 2020.

Okoljski cilj 2017: Predstavitev dobrih praks na najmanj 5. dogodkih z mednarodno udeležbo.

	2014	2015	2016
število sofinanciranj EU projektov	2	1	0
število partnerstev v EU projektih	2	2	2
število sodelovanj na mednarodni konferenci	4	5	19
število obiskov tujih delegacij	2	5	7

Vir: Letna poročila o delu Oddelka za varstvo okolja MU MOL in poročilo o izvajanju naziva Zelena prestolnica Evrope 2016.

5.1.7 Spremljanje stanja okolja

Za sprejem ustreznih ukrepov je nujno poznavanje stanja okolja.

Okoljski cilji 2017: Izvedba meritev kakovosti zraka, podzemne vode in površinskih vodotokov ter rodovitnosti kmetijskih zemljišč.

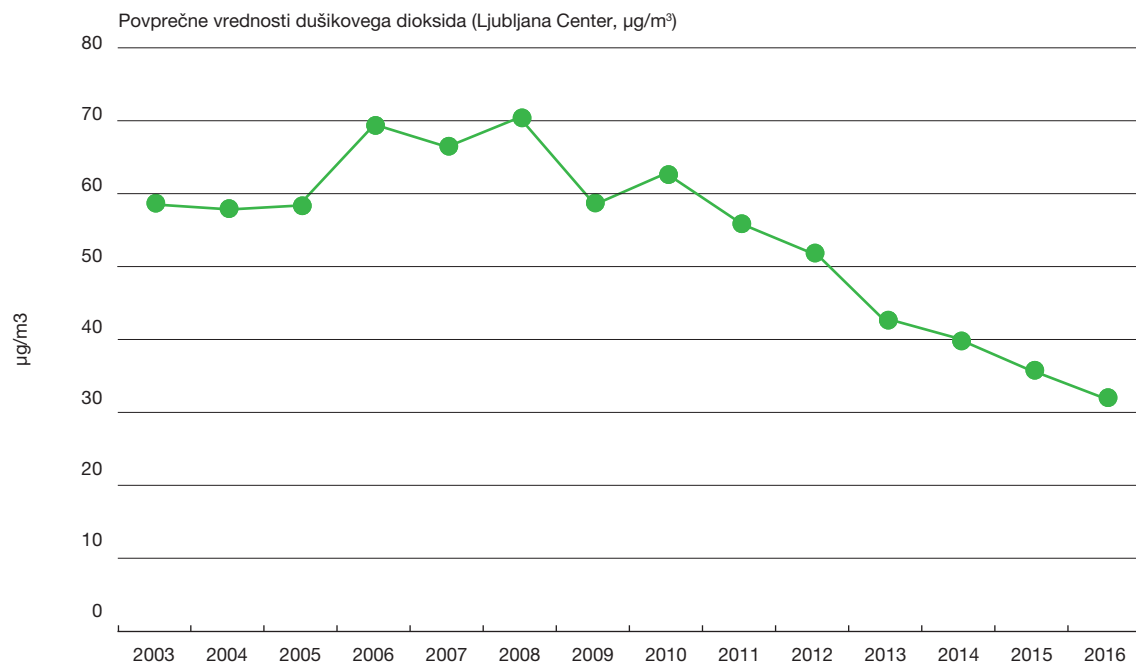
Zrak

Meritve kakovosti zraka v mestnem središču opravljamo z lastno merilno postajo, Okoljskim merilnim sistemom (OMS). OMS sestavlja sklop merilne in podporne opreme, ki jo redno vzdržujemo in obnavljamo. Na postaji dosegamo preko 90 % časovno pokritost s podatki. Rezultati meritev so dostopni na spletnih straneh MOL in objavljeni v glasilu Ljubljana. Energetsko bilanco v MOL spremljamo že od leta 1996 z namenom izračunavanja emisij onesnaževal v zrak. Pridobljene podatke objavljamo na spletni strani MOL. Podatki o emisijah iz energetske bilance se uporabljajo tudi kot osnova za načrtovanje ukrepov za izboljšanje kakovosti zraka.

Žveplov dioksid

Žveplov dioksid nastaja ob izgorevanju premoga in tekočih goriv, ki vsebujejo žveplo. Kljub temu, da je danes osnovni vir za sproizvodnjo električne energije in toplote v Energetiki Ljubljana – enoti TE-TOL še vedno premog, pa onesnaženost z žveplovim dioksidom ni več problematična. Predvsem je k temu pripomogla postopna izgradnja sistema daljinskega ogrevanja ter plina ob zamenjavi posameznih lokalnih

kotlovnice na premog in na mazut ter ukinjanje individualnih kurišč na trda goriva. Dokončno pa se je Ljubljana poslovila od prekomerne onesnaženosti zraka z uporabo premoga z zelo nizko vsebnostjo žvepla, ki ga uporabljamo še danes.

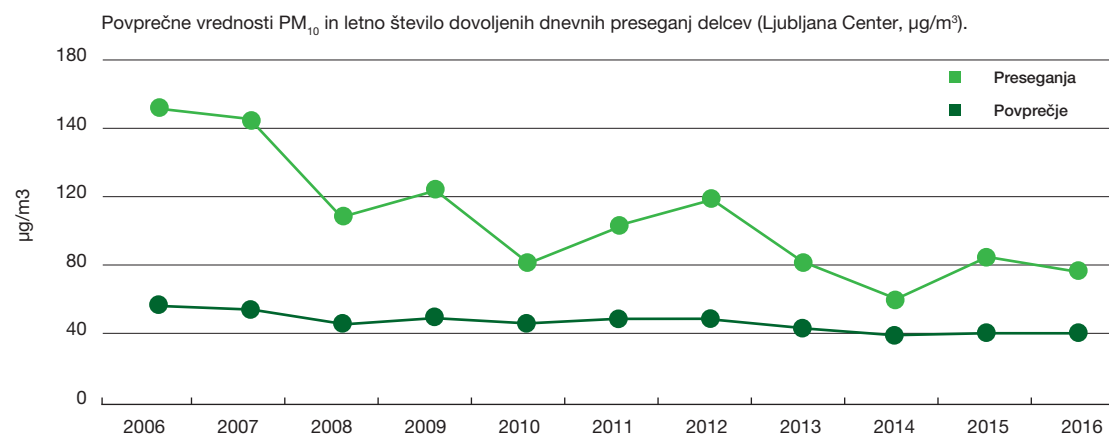
Dušikovi oksidi in dušikov dioksid

Dušikovi oksidi (NO_x) nastajajo pri visokotemperaturnih zgorevalnih procesih s spajanjem dušika in kisika. V izpušnih plinih je visoka vsebnost dušikovega monoksida (NO), ki v ozračju hitro oksidira v dušikov dioksid (NO_2). Stopnja oksidacije dušikovega monoksida iz prometa v višje okside raste z oddaljenostjo od izvora. Glavni vir dušikovih oksidov v urbanih območjih so promet, individualna kurišča in termoenergetski objekti. Na lokaciji merilne postaje Ljubljana Center že več let ne beležimo preseženih urnih koncentracij dušikovega dioksida. Na letnem nivoju smo v letu 2014 prvič zmanjšali prekomerne vrednosti pod mejno vrednost $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Na merilni postaji Ljubljana Bežigrad pa so vrednosti onesnaženja z dušikovimi oksidi precej pod mejno vrednostjo.

Delci PM₁₀

Izmerjene vrednosti delcev PM₁₀ nedvomno kažejo, da se onesnaženost zraka v Ljubljani kljub velikim letnim nihanjem, ki so posledica danih vremenskih razmer postopoma, a vztrajno zmanjšuje. Onesnaženost z delci, tako na ravni povprečne letne vrednosti kakor tudi glede števila preseganj v toplem delu leta (izven kurilne sezone), se je bistveno zmanjšala. Hkrati je pomembno, da na prometni postaji Ljubljana Center povprečna letna vrednost delcev že tretje leto zapored ni presegla dovoljene vrednosti 40 µg/m³. Število dnevnih preseganj se je bistveno znižalo, vendar še vedno presega dovoljeno vrednost 35 dni v koledarskem letu.

Pojav neugodnih vremenskih razmer v obdobju kurilne sezone s seboj prinaša povišane vrednosti onesnaženosti zraka. Ljubljana je zaradi svoje kotlinske lege, neprevetrenosti, številnih inverzij in velike gostote poseljenosti še posebej izpostavljena takim situacijam. Učinkovitih kratkoročnih ukrepov, ki bi prinesli takojšnje zmanjšanje onesnaženosti zraka, ni. Tudi zmanjšanje avtomobilskega prometa ne bi prineslo zmanjšanja trenutnega onesnaženja, saj so največji problem zimske sezone še vedno individualna kurišča v stanovanjih in v obrtnih delavnicah ter njihov nadzor. Ker k onesnaženju zraka v kotlini prispevajo vsa kurišča na območju celotne Ljubljanske kotline, zlasti na gosteje poseljenih območjih, ki za ogrevanje uporabljajo lesno biomaso, razmer ni mogoče urediti na lokalni ravni in zgolj z uvedbo strožjih ukrepov v MOL.

Benzen

Benzen, ki velja v tehnoloških procesih za eno najučinkovitejših organskih topil, se je še sredi prejšnjega stoletja pogosto uporabljal v številnih tehničnih in kemičnih procesih. Po odkritju njegove škodljivosti so ga nadomestila druga topila. Danes se pojavlja v gorivih (bencinu), kjer je deloma nadomestil svinčeve dodatke. Emisije ogljikovodikov, ki so pomembni prekursorji ozona, so se sicer z novim načinom točenja goriva in z uvedbo katalizatorjev bistveno zmanjšale. Višje izmerjene vrednosti potrjujejo prevladujoč prometni vpliv na merilni postaji Ljubljana Center, do preseganj dovoljenih vrednosti pa ne prihaja.

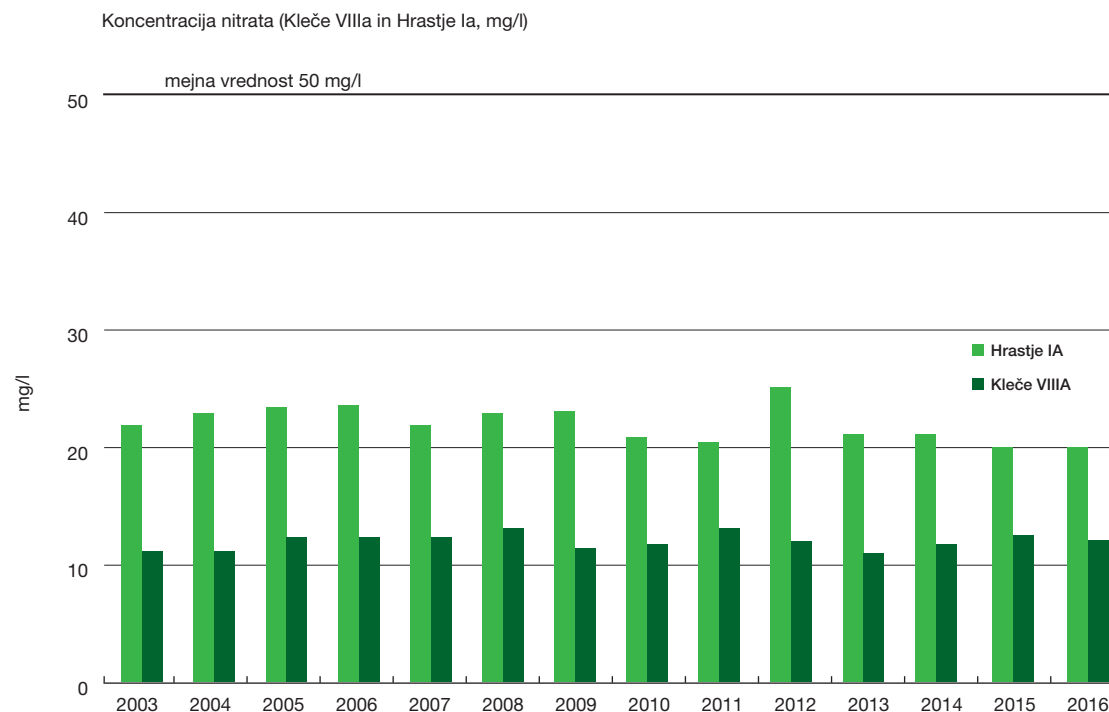
Voda

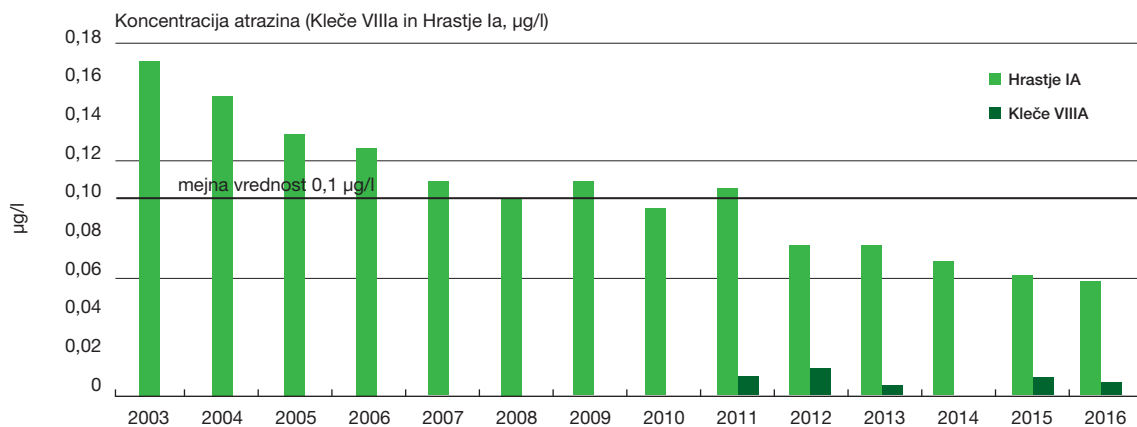
Izvajamo tudi meritve kakovosti podzemne vode in površinskih vodotokov. Podatki o kakovosti podzemne vode so dostopni na spletni strani MOL in objavljeni v glasilu Ljubljana, podatki o kakovosti površinskih vodotokov pa so objavljeni na spletni strani MOL.

Meritve so namenjene spremljanju kakovosti podzemne vode Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja, ki sta glavna vira pitne vode za mesto Ljubljana. Monitoring podzemne vode od leta 2008 poteka na štirinajstih merilnih mestih, med katerimi je šest vodnjakov, namenjenih javni oskrbi s pitno vodo, in osem kontrolnih vrtin. Program monitoringa zajema fizikalno-kemijske parametre, mineralna olja, halogene spojine, pesticide, halogenirane ogljikovodike in krom.

Nitrati

Nitrati se v podzemni vodi pojavljajo predvsem zaradi neprimerne gnojenja kmetijskih površin in neizgrajenega oziroma zastarelega kanalizacijskega omrežja. Mejna vrednost (50 mg/l) po letu 2009 ni bila presežena na nobenem merilnem mestu. Po letu 2009 je opazen znaten padec povprečnih letnih vrednosti nitratov v vodnjaku Brest Ia, rahlo se znižujejo letne povprečne vrednosti tudi na merilnem mestu Jarški prod III in Šentvid IIa. Opazen je tudi trend zniževanja vrednosti na merilnem mestu Petrol ob Celovški. Na drugih merilnih mestih povprečne letne vrednosti med leti nihajo, tako da ni opaziti izrazitega upadanja ali povečanja vrednosti.

Pesticidi

Pesticidi in njihovi razgradni produkti se v podzemni vodi pojavijo zaradi nestrokovne uporabe v kmetijstvu in na nekmetijskih površinah, kot so zelene javne površine, vrtovih ter površinah, namenjenih prometu. Mejna vrednost za vsoto (0,5 µg/l) v letu 2016 ni bila presežena na nobenem merilnem mestu. Po letu 2009 je opaženo padanje povprečnih letnih vrednosti atrazina in povprečnih letnih vrednosti desetil-atrazina na merilnih mestih Hrastje Ia in Brest Ia. V letih 2015 in 2016 mejne vrednosti niso bile presežene na nobenem merilnem mestu. V podzemni vodi se v majhnih koncentracijah občasno pojavljajo tudi matazaktor, metolaklor – ESA, metolaklor, propazin ter bentazon.

Lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki

Lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki (LHCH) se uporabljajo za razmaščevanje v industriji, obrtni dejavnosti ter v kemičnih čistilnicah. V zelo nizkih koncentracijah se pojavljajo v vsem vodonosniku Ljubljanskega polja, in sicer tetrakloroeten, trikloroeten ter trikolorometan. Predpisana mejna vrednost za vsoto LHCH (10 µg/l) v obdobju po 2009 ni bila presežena na nobenem merilnem mestu. Po letu 2009 je opazen padec koncentracij vsote LHCH v vodnjaku Hrastje Ia, medtem ko na ostalih merilnih mestih vrednosti nihajo in ni opaziti izrazitega upadanja ali povečanja vrednosti.

Krom

Mejna vrednost (50 µg/l) za pitno vodo v letu 2016 ni bila presežena na nobenem merilnem mestu. Od leta 2009 je opazen trend rahlega padca povprečnih letnih vrednosti skupnega kroma na merilnem mestu Hrastje Ia, podobno tudi v vodnjaku Brest Ia. Na drugih merilnih mestih povprečne letne vrednosti med leti nihajo, tako da ni opaziti izrazitega upadanja ali povečanja vrednosti. Šestvalentna oblika se pojavlja v vodnjaku Hrastje Ia in v vrtinah LMV-1 Mlekarne, BŠV-1/99 ter Pincome1/10 Geološki zavod.

Kloridi

Kloridi se v podzemni vodi nahajajo kot posledica zimskega soljenja cest. Mejna vrednost za pitno vodo (250 mg/l) ni bila presežena na nobenem merilnem mestu. Pravilnik o pitni vodi uvršča kloride med indikatorske parametre, katerih mejne vrednosti ne predstavljajo neposredne nevarnosti za zdravje človeka.

Kakovost vode v vodotokih je zelo odvisna od vodostaja. Pri nizkih vodostajih in povišanih temperaturah se kakovost vode lahko še dodatno poslabša zaradi komunalnih odpadnih voda, ki so vir fosfatov, amonija in drugih snovi. Kakovost površinskih vodotokov spremljamo od leta 1998. Namen monitoringa je predvsem določanje kakovosti vode na mestih, ki se uporabljajo za kopanje – na Ižici, Gradaščici, Malem Grabnu, Ljubljani in Savi. Merijo se tudi vplivi deponije na Barju na kakovost vodotokov, in sicer na Curnovec in Ljubljano. V površinskih vodotokih spremljamo fizikalno kemijske parametre, mikroelemente v vodi in sedimentu, mikrobiološke parametre ter nekatera onesnaževala, kot so detergentski, fenolne snovi in mineralna olja. Rezultati monitoringa MOL kažejo znatno izboljšanje stanja kakovosti reke Save ter Ljubljanice in Gradaščice nad Ljubljano, medtem ko se stanje Gradaščice pred izlivom v Ljubljano slabša. Za natančnejšo oceno trendov pa je na razpolago premalo podatkov.

Tla

Spremljamo tudi rodovitnost kmetijskih zemljišč v MOL. Zaključili smo s pregledom stanja tal na otroških igriščih javnih vrtcev in OŠ v Mestni občini Ljubljana. Rezultati so objavljeni na spletni strani MOL.

Rezultati rodovitnosti kmetijskih tal na vodovarstvenih območjih kažejo, da so ostanki nitratnega dušika v tleh bistveno manjši kot v preteklih letih, še posebej pa na najožjih in ožjih vodovarstvenih območjih (vodovarstveno območje I in vodovarstveno območje II) ni več opaziti izrazito pretiranih ostankov nitratnega dušika v tleh po spravilu pridelkov. Tudi koncentracije fosforja v tleh niso več tako velike kot v prejšnjih letih. Pretirana založenost tal s kalijem je manj pogosta, kar pripisujemo dejstvu, da so potrebe rastlin po kaliju bistveno večje kot po fosforju. Kmete redno seznanjamo z rezultati raziskave in jim dajemo ustrezna priporočila za gojenje, ki sledijo rezultatom analiz.

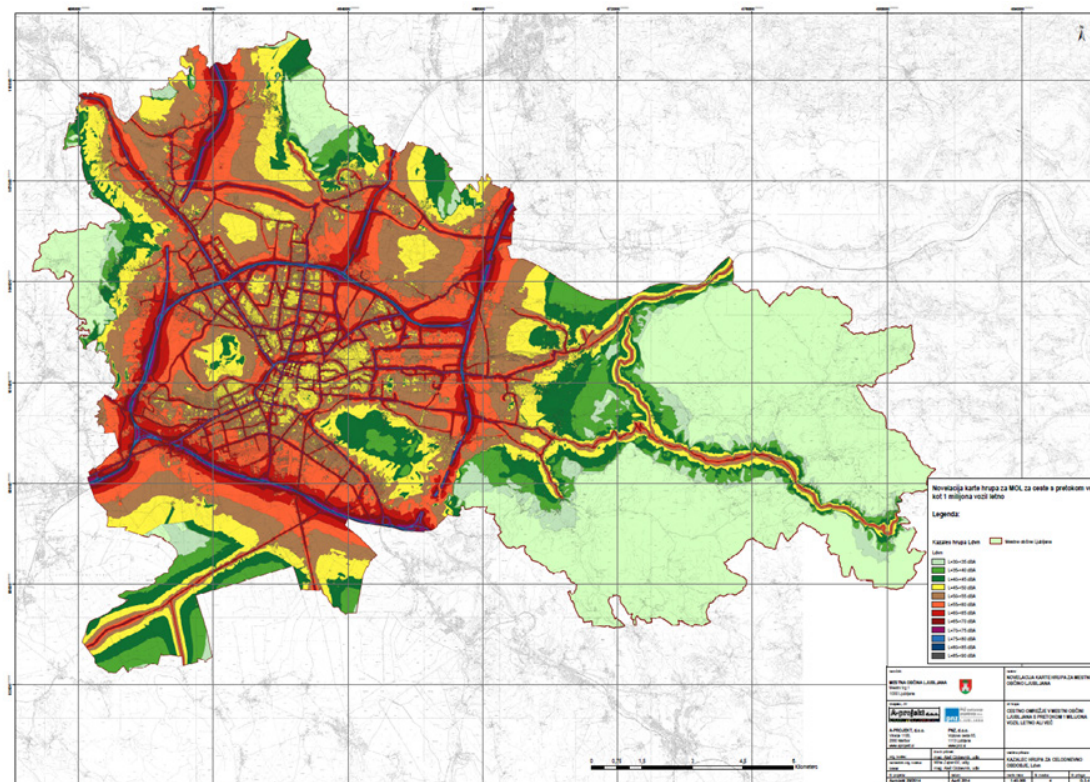
Analize urbanih tal v MOL kažejo, da so najbolj obremenjena tla v središču mesta. Povišane vrednosti onesnažil pa se pojavljajo tudi ponekod ob cestah in industrijskih conah. Med različnimi kategorijami rabe tal ni bistvenih razlik. Rezultati analiz o vsebnosti izbranih težkih kovin v tleh kažejo, da so tla največkrat onesnažena s svincem, sledijo cink, baker, kadmij in krom. Na manjšem številu merilnih mest je bila ugotovljena tudi povišana vrednost policikličnih aromatskih ogljikovodikov, vendar opozorilna in kritična imisijska vrednost nista bili preseženi na nobeni od preučevanih lokacij.

Zaradi možnosti vnosa nevarnih snovi v organizem otrok (preko umazanih rok in vdihavanja prašnih talnih delcev) izvajamo monitoring stanja tal otroških igrišč javnih vrtcev. Rezultati analiz kakovosti tal kažejo podobno kot rezultati analiz urbanih tal – najbolj onesnažena so tla v središču mesta. V okviru monitoringa smo le na štirih lokacijah od devetdesetih izmerili preseganja kritične imisijske vrednost (v dveh primerih za cink, enem primeru za svinec in enem primeru za živo srebro). Izvedba sanacije otroškega igrišča Vrtca Viški vrtci, enota Hiša pri ladji (Skapinova) je bila zaključena v letu 2015, v letu 2016 pa je bila izvedena še sanacija otroškega igrišča Vrtca Najdihojca, enota Palčki (Gorazdova).

Hrup

Viri hrupa so različni, toda večina izmed njih je povezana z dejavnostjo človeka v povezavi z razvojem današnjih mest (promet, industrija). V zadnjih letih je prevladujoči vir hrupa v Ljubljani promet. Po nekaterih podatkih (Svetovna zdravstvena organizacija) naj bi bilo v razvitih evropskih državah kar 50 % populacije izpostavljene dnevni nivoju hrupa nad 55 dB(A) zaradi prometa. V Ljubljani so hrupno bolj obremenjena območja ob prometnih cestah in ob železniški progi.

Karta hrupa za MOL za ceste s pretokom več kot 1 milijona vozil letno

5.1.8 Projekti izobraževanja, informiranja in ozaveščanja

V letu 2015 smo začeli z izvajanjem družbeno koristne kampanje Rokavice gor!. Kampanjo smo v letu 2016 nadgradili z aktivnostmi na področju odstranjevanja japonskega dresnika. Sodelovali smo v pilotnem projektu predelave japonskega dresnika v papir na polindustrijski ravni. V pilotnem projektu je sodelovalo pet partnerjev. Mestna občina Ljubljana kot koordinator projekta in izvajalec družbeno koristne kampanje Rokavice gor! (v proces zbiranja potrebne surovine smo preko izvedbe prostovoljnih nabiralnih akcij vključili več kot 100 prostovoljcev), Snaga d.o.o., ki je poskrbela za odvoz in mletje odstranjenega japonskega dresnika, Inštitut za celulozo in papir, ki je na svojem pilotnem stroju izdelal papir, Botanični vrt Univerze v Ljubljani kot strokovni nadzor pri odstranjevanju rastline ter Društvo Re-generacija kot iniciator ideje predelave in oblikovalec končnih izdelkov. Izdelke smo javnosti predstavili v okviru Okoljskega foruma EUROCITIES in 14. 12. 2016 v Točki.Zate.

Sodelujemo tudi pri izvajanju kampanje 'Nisem večna, sem pa zato manj tečna'. Na dogodku 15. 12. 2016 smo razdelili 1.600 papirnatih vrečk iz japonskega dresnika z namenom opozoriti na škodljivost klasičnih plastičnih vrečk.

V letu 2016 smo vzpostavili gozdno učilnico za slepe in slabovidne. Namen izvedbe gozdne učilnice je ozaveščanje širše javnosti o tem, kakšne so razlike med naravnimi parki oz. naravnimi spomeniki in oblikovano naravo (mestnimi parki) ter približati ljudem glavne listopadne drevesne vrste, ki rastejo v naših gozdovih.

Od leta 2016 je prebivalcem na uporabo interaktivni pano, prirejen za uporabo z dotikom, ki smo ga najprej opremili s podatki o hrupu z imenom Zvočna postaja Ljubljana, nato pa še z vsebinami o kvaliteti zraka in trajnostni mobilnosti ter grafičnim prikazom emisij.

Okoljski cilj 2017: Organizirati vsaj 30 javnih dogodkov z namenom izobraževati, informirati in ozaveščati.

	2014	2015	2016
Število organiziranih dogodkov za javnost	25	32	188
Število in naziv novih tiskanih izobraževalnih in ozaveščevalnih gradiv	10 Program varstva okolja MOL 2014-2020, razstava ptice, koledar, 3 x plakati, slikanica hrup, 3 x zloženke podeželje,	9 Monografija o Podgradu, 4 x plakati Rokavice gor!, 2 x letak Rokavice gor!, 1 x stojalo Rokavice gor!, Environment in the City of Ljubljana	11 Učilnica za slepe in slabovidne, vrečke iz dresnika, beležka iz dresnika, beležka Rokavice gor!, 2 x plakati Rokavice gor!, 1 x letak Rokavice gor!, publikacija Invazivne tujerodne rastline v MOL, razstava biotska raznovrstnost, publikacija biotska raznovrstnost, publikacija Geološka pot
Število in naziv novih elektronskih izobraževalnih in ozaveščevalnih gradiv	2 Poročilo o stanju okolja, Program varstva okolja MOL 2014-2020	3 Strategija razvoja podeželja, Poročilo o realizaciji Program varstva okolja MOL 2014-2020, Environment in the City of Ljubljana	3 Predstavitve flore Grajskega griča, publikacija Invazivne tujerodne rastline v MOL, Zvočna postaja Ljubljana
Število in naziv učnih poti	4 Jesenkova pot, Koseški bajer, Ekoremediacijski objekt na Glinščici, Podgrad	5 Koseški bajer, Jesenkova pot, Ekoremediacijski objekt na Glinščici, Podgrad, Čebelja pot	5 Koseški bajer, Jesenkova pot, Ekoremediacijski objekt na Glinščici, Podgrad, Čebelja pot

Vir: Letna poročila o delu Oddelka za varstvo okolja MU MOL in Okoljske izjave OVO MU MOL.

5.1.9 Prepoznavanje in podpiranje dobrih praks

Nevladne in neprofitne organizacije so pomemben partner na področju varstva okolja in narave zato za sofinanciranje njihovih programov oz. projektov vsako leto namenimo določen del javnih sredstev.

V letu 2016 smo na področju varstva okolja in narave razpisali sofinanciranje treh vsebinskih sklopov:

- Sklop A: Izvedba mehanskega odstranjevanja tujerodnih invazivnih rastlinskih vrst (japonski dresnik (*Fallopia japonica*), kanadska zlata rozga (*Solidago canadensis* sp), orjaška zlata rozga (*Solidago gigantea*), deljenolistna rudbekija (*Rudbeckia laciniata*), veliki pajesen (*Ailantus altissima*) in pelinolistna ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia*)) na zavarovanih območjih narave, na vseh zemljiščih,
- Sklop B: Izvedba dogodka v okviru Zelene prestolnice Evrope 2016 - dogodki s področja varstva okolja in narave,
- Sklop C: Izvedba naravovarstvenih ukrepov za ohranjanje, vzpostavitve ali izboljšanje habitatov ogroženih živalskih in rastlinskih vrst (iz Rdečega seznama).

Sofinanciramo tudi izvajanje programov dela lokalnih društev in organizacijo prireditvev za izvedbo strokovnih vsebin na prireditvah na podeželju, posavskega štehanja in Ekopravnika v Ljubljani.

Okoljski cilj 2017: Uspešno zaključiti javni razpis za sofinanciranje projektov in/ali aktivnosti NVO in neprofitnih organizacij za leto 2017.

	2014	2015	2016
število sofinanciranih projektov NVO in društev ter državnih pomoči	58	50	60
število podpisanih izjav za javna dela	4	7	7

Vir: Letna poročila o delu Oddelka za varstvo okolja MU MOL

5.2 Neposredni

Prostori Oddelka za varstvo okolja MU MOL se nahajajo v poslovni stavbi na Zarnikovi 3 v Ljubljani. Delovni prostori in arhiv se nahajajo v treh različnih nadstropjih stavbe. Pisarne s 15 zaposlenimi se nahajajo v delu 4. in 5. nadstropja, v kletnih prostorih smo v letu 2016 pridobili še dva prostora za arhiv in hrambo izobraževalnega gradiva.

5.2.1 Ogrevanje prostorov

Celotna poslovna stavba je priključena na daljinsko ogrevanje. Sistem daljinskega ogrevanja v Ljubljani je energetsko učinkovit. TE-TOL kot vir energije uporablja lesno biomaso in premog, za proizvodnjo električne energije pa uporablja tehnologijo sokurjenja lesne biomase in fosilnega goriva. TE-TOL dosega tudi več kot 10-odstotni prihranek primarne energije v sproizvodnji. S sproizvodnjo iz lesne biomase prispeva okoli 40 % zelene električne energije v Sloveniji in predstavlja skoraj polovico proizvodnje toplotne energije v sistemih daljinskih ogrevanj Slovenije. TE-TOL je največja sproizvodnja električne in toplotne energije v Sloveniji.

Prostori Oddelka za varstvo okolja nimajo ločenega števca za porabo, zato ne moremo podati natančnih podatkov o porabi za ogrevanje. Stroški ogrevanja so odvisni predvsem od značilnosti kurilne sezone. Zaposleni imamo okna odprta le za krajša prezračevanja, v primeru daljše odsotnosti pa ventile radiatorjev v pisarnah zapiramo.

5.2.2 Električna

Prostori Oddelka za varstvo okolja nimajo ločenega števca za porabo električne energije, zato ne moremo podati natančnih podatkov o njeni porabi. Za vse stavbe v lasti MOL se preko skupnega javnega naročila kupuje le elektriko iz obnovljivih virov energije.

Vsi zaposleni se trudimo za racionalno uporabo energije: ob odsotnosti ugašamo luči v pisarni in na hodniku, ob odhodu domov izklapljam računalnike, ob več kot 15 min prekinitvi dela monitor avtomatsko preide v stanje varčevanja z energijo, tudi fotokopirna stroja imata vključeni funkciji varčevanja z energijo.

Na oddelku uporabljamo 1 fotokopirni stroj in 1 fotokopirni stroj v kombinaciji s skenerjem. V testiranju imamo 1 multifunkcijsko napravo (fotokopirni stroj, ki omogoča tudi skeniranje in barvni tisk, nima pa kartuš, ampak tekočino, ki se jo po potrebi dodaja). Obe tajništvi sta za potrebe knjiženja in odpremljanja pošte opremljeni s skenerji in črnobeli tiskalniki. Skener ima v sobi tudi sodelavka zadolžena za odstranjevanje nedovoljenih odlagališč odpadkov. Glavno tajništvo OVO je opremljeno tudi s faksom. Zaposleni na OVO uporabljamo 3 mrežne tiskalnike (2 črno bele in 1 barvni).

Od gospodinjskih aparatov na oddelku uporabljamo dva manjša hladilnika, dva manjša štedilnika in en grelec vode.

5.2.3 Pitna voda

Prostori Oddelka za varstvo okolja nimajo ločenega števca za rabo vode, zato ne moremo podati natančnih podatkov o porabi.

Poleg porabe zaposlenih, vodo s pipe strežemo tudi na sestankih, uporablja pa se tudi za čiščenje posode in prostorov ter zalivanje rož.

5.2.4 Odpadna voda

Prostori Oddelka za varstvo okolja nimajo ločenega števca za odpadno vodo, zato ne moremo podati natančnih podatkov o porabi. Stavba je priključena na javno kanalizacijsko omrežje.

Toaletne prostore poleg zaposlenih uporabljajo tudi udeleženci sestankov in stranke.

5.2.5 Poraba papirja

Zaradi narave dela ni mogoče uvesti popolnega brezpapirnega poslovanja. Kjer je le mogoče, imamo uvedeno elektronsko poslovanje (zapisniki v e-obliki, skeniranje dokumentov, elektronsko potrjevanje izhodov in evidentiranja odsotnosti in dopustov, ...). Trudimo se za čim racionalnejšo uporabo: obojestransko tiskanje, dokumenti, ki so delavne narave, se tiskajo na že rabljen papir.

V letu 2016 smo dobili mrežni kopirni stroj, ki omogoča tudi skeniranje.

	2014	2015	cilj 2016	realizacija 2016 glede na 2015	cilj 2017
poraba papirja (št. listov/zaposlenega)	3.607	3.464	ne več kot +20 %	3.667 (+ 6 %)	ne več kot +2 %

Vir: Letna poročila o delu Oddelka za varstvo okolja MU MOL

5.2.6 Izdaja publikacij

Med redne dejavnosti oddelka sodi tudi izdaja različnih publikacij. Pred pripravo razmislimo tudi o smotrnosti tiskanja in primerni nakladi.

	2014	2015	2016
Število in naziv novih tiskanih izobraževalnih in ozaveščevalnih gradiv	10 Program varstva okolja MOL 2014-2020, razstava ptice, koledar, 3 x plakati, slikanica hrup, 3 x zloženke podeželje,	9 Monografija o Podgradu, 4 x plakati Rokavice gor!, 2 x letak Rokavice gor!, 1 x stojalo Rokavice gor!, Environment in the City of Ljubljana	11 Učilnica za slepe in slabovidne, vrečke iz dresnika, beležka iz dresnika, beležka Rokavice gor!, 2 x plakati Rokavice gor!, 1 x letak Rokavice gor!, publikacija Invazivne tujerodne rastline v MOL, razstava biotska raznovrstnost, publikacija biotska raznovrstnost, publikacija Geološka pot
Število in naziv novih elektronskih izobraževalnih in ozaveščevalnih gradiv	2 Poročilo o stanju okolja, Program varstva okolja MOL 2014-2020	3 Strategija razvoja podeželja, Poročilo o realizaciji Program varstva okolja MOL 2014-2020, Environment in the City of Ljubljana	3 Predstavitve flore Grajskega griča, publikacija Invazivne tujerodne rastline v MOL, Zvočna postaja Ljubljana

5.2.7 Službene poti

V letu 2014 je MU MOL ozelenila park službenih vozil – vozila, ki so na razpolago zaposlenim vozijo na metan plin. Oddelek za varstvo okolja ima eno službeno vozilo na metan plin, ki je dodeljeno v osebno uporabo vodji oddelka.

Službene poti po mestu opravljamo s kolesom, peš, ali uporabljamo avtobuse Ljubljanskega potniškega prometa d.o.o. – v ta namen imamo vrednostno kartico Urbana, v kolikor se uporablja službeno vozilo, poskušamo poti čim bolj optimizirati.

	2014	2015	cilj 2016	realizacija 2016 glede na 2015	cilj 2017
Št. poti s službenim kolesom	284	153	vsaj +5 %	170 (+ 11 %)	ohraniti približno enako število kot v letu 2016
Št. poti z mestno kartico URBANA	56	58	/	71 (+ 22 %)	/
Št. prevoženih kilometrov s službenim vozilom na plin	4.451	6.410	ne več kot +20 %	3.922 (- 39 %)	ne več kot + 10 %

5.2.8 Ravnanje z odpadki

Imamo uvedeno popolno ločevanje odpadkov: vzpostavljen je mini ekološki otok za ločeno zbiranje papirne in kartonske embalaže, odpadne plastične, sestavljene in kovinske embalaže, steklene embalaže, bioloških odpadkov in preostanka odpadkov. V dobrodelne namene ločeno zbiramo prazne kartuše tiskalnikov in zamaške. Koše za odpadke iz posameznih pisarn smo odstranili.

5.2.9 Ravnanje z okoljem pri organizaciji dogodkov in izobraževanj

V letu izvajanja Zelene prestolnice Evrope 2016 se je MOL zavezala k trajnostni izvedbi dogodkov.

Izdelan je bil tudi Priročnik za organizacijo dogodkov po načelih trajnostnega razvoja in tem načelom ter priporočilom bomo sledili tudi v prihodnje.

Nagrade v letu 2016:

- Zelena prestolnica Evrope 2016
- Priznanje za državnega pionirja na področju registracije EMAS;
- Planetu Zemlja prijazna občina 2016 v kategoriji mestnih občin in
- 3. mesto za čebelam najbolj prijazno občino v letu 2016

Zaveza za organizacijo dogodkov v sklopu Zelene prestolnice Evrope 2016

Organizacijski odbor Zelene prestolnice Evrope 2016 se bo za sodelovanje pri organizaciji in izvedbi dogodkov v sklopu projekta Ljubljana - Zelena prestolnica Evrope 2016 dogovoril s tistimi podjetji in organizatorji dogodkov, ki bodo upoštevali merila in smernice za prirejanje trajnostnih dogodkov. Dogovor bomo sklenili s tistimi partnerji, ki bodo pustili pozitivno zapuščino naravnemu in družbenemu okolju.

Zato se v sodelovalnem duhu zavezujemo k zavzemanju za to, da bodo dogodki v čim večji meri temeljili na načelih trajnostnega razvoja in tako prispevali k dinamičnemu ravnovesju med človekom in naravo, hkrati pa bodo omogočali socialno pravičnost in medgeneracijsko solidarnost.

Ravnali bomo skladno z veljavno zakonodajo in k trajnostnemu ravnanju spodbujali tudi ostale deležnike in partnerje v projektu, ki bodo posredno ali neposredno povezani s posameznim dogodkom.

Zoran Janković
Župan Mestne občine Ljubljana

6. PREVERJANJE DELOVANJA SISTEMA

Delovanje sistema ravnanja z okoljem ter Okoljsko poročilo za leto 2016 je preverjal okoljski preveritelj Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje (akreditacijska številka SI-V- 0001)

Izjava okoljskega preveritelja o dejavnostih preverjanja in potrjevanja št. O-007

Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje,
z registracijsko številko okoljskega preveritelja SI-V-0001,
akreditirani za preverjano dejavnost organizacije (NACE: 84.110),

izjavlja, da smo preverili, ali organizacija

Mestna uprava mestne občine Ljubljana, Oddelek za varstvo okolja
Zarnikova 3, 1000 Ljubljana

z registrsko številko SI-00007

izpolnjuje vse zahteve Uredbe (ES) št. 1221/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o prostovoljnem sodelovanju organizacij v Sistemu Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS).

S podpisom tega dokumenta izjavljamo, da:

- sta bila preverjanje in potrjevanje izpeljana popolnoma v skladu z zahtevami Uredbe (ES) št. 1221/2009;
- rezultati preverjanja potrjujejo, da ni dokaza o neskladnosti z veljavnimi zakonskimi zahtevami v zvezi z okoljem;
- podatki in informacije iz dopolnitve okoljske izjave »Okoljsko poročilo za leto 2016 (okoljska izjava EMAS), marec 2017«, podajajo zanesljivo, verodostojno in pravilno sliko o vseh dejavnostih organizacije v obsegu, navedenem v okoljski izjavi

Ta dokument ni enakovreden registraciji EMAS. Registracijo EMAS lahko podeli le pristojni organ na podlagi Uredbe (ES) št. 1221/2009. Ta dokument se pri sporočanju javnosti ne uporablja samostojno.

Datum validacije: 2012-09-11

Izdaja: 07/2017-04-28

Velja do: 2020-04-30

Igor Likar:
Direktor SIQ

SIQ Ljubljana, Tržaška cesta 2, SI-1000 Ljubljana, Slovenija,
tel.: +386 1 4778 100 • fax: +386 1 4778 444 • e-mail: info@siq.si • <http://www.siq.si>

7. REFERENCE

- Poročilo o delu Oddelka za varstvo okolja MU MOL 2014-2016, MOL,
- Poročilo o stanju okolja 2014, MOL,
- Poročilo o realizaciji Programa varstva okolja za Mestno občino Ljubljana 2014-2020 za obdobje od 1. 9. 2015 do 31. 12. 2016, MOL,
- Interne evidence o uporabi kartice URBANA, službenih koles in službenih vozil.

KRATICE

MOL – Mestna občina Ljubljana
MU – Mestna uprava
OVO – Oddelek za varstvo okolja
ORP – Odsek za razvoj podeželja
NVO – Nevladne organizacije
TE-TOL – Energetika Ljubljana

